

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola Habartov, Karla Čapka 119, okres Sokolov

Autor:	Dagmar Pospíšilová
Téma sady:	Český jazyk pro 5. ročník - literatura
Název výstupu:	VY_32_INOVACE_ČJ5 - L_15_PERNÍKOVÁ CHALOUPKA
Datum vytvoření:	17. 10. 2012
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.4.00/21.3536

ANOTACE

Cílová skupina:	žáci 5. ročníku.
Forma:	pracovní listy.
Pomůcky:	počítače pro žáky, přístup k internetu.
Metodický pokyn:	žáci vypracují zadané úkoly na PC.

Přečti text.

Pohádka o perníkové chaloupce

Božena Němcová

Byl jeden chudobný otec a měl dvě děti, Honzíčka a Marušku. On chodíval do lesa dřevo porážet a nemohl na děti pozor dávat; proto když jim, malým dětem, matka umřela, oženil se, aby měly děti zase matku. Ale ta druhá matka nebyla hodná, neměla ráda otce, ani děti, a otec měl proč naříkat.

Jednou se té maceše ty děti tak zprotivily, že muži poručila, aby je zavedl do lesa a více aby domů se nevracely; darmo se tomu muž protivil děti svoje zavést, ale žena pokoje nedala, on se jí bál, a proto se smutným srdcem jednoho dne dětem řekl: "Vezměte si džbáněčky, půjdete dnes se mnou do lesa na jahody."

Děti radostí skákaly, vzaly hned džbáněčky a s otcem do lesa se ubíraly. Když přišli hluboko do lesa, zavedl je otec na velkou mýtinu jahod, kde se vše jen červenalo, a řekl jim: "No, milé moje děti, tuto sbírejte si jahody, a já tamto půjdu dříví porážet, dokud mě budete slyšet tlouci, budete vědět, že jsem na tom místě." Děti dychtivě padly na jahody a otec odešel opodál, přivázal mezi stromoví palici, která větrem pohazována do stromů tloukla, jako když dříví poráží. Když tak děti ošálil, vrátil se domů a děti v lese nechal.

Když měly děti plné již džbánky a dosyta se najedly, začaly myslet, aby se k otci podívaly. I šly tam, odkud se po chvílích udeření palice ozývalo, ale nenašly tátu, jen jeho palice visela na stromě.

"Kdepak jen náš tatínek bude, snad šel domů a nás tu nechal," řekl Honzíček.

"Ale copak si to myslíš, však on tatínek někde bude a přijde zajisté pro nás, jen tu buďme," řekla Maruška.

A tedy čekaly a z dlouhé chvíle jedly zase jahody ze džbánu, až byly džbánky prázdné, musely je tedy zase naplnit, a tak jim ušla chvíle. Než začalo se stmívat, přestal tlukot palice a dětem bylo úzko, i vzaly džbánky a šly hledat otce.

"Slunéčko se níží, k večeru se blíží, táto, pojd'te domů!" volaly lesem; ale žádného ohlasu neslyšely.

"To jsme už, milý Honzíčku, zabloudili a tatínka nenajdeme; musíme tu zůstat přes noc," řekla Maruška; ona byla starší a moudřejší.

"Ale já se bojím," Honzíček na to.

"No tedy počkej, já vylezu na strom, jestli uvidím nějaké světlo a v tu stranu bychom se potom dali," těšila ho Mařenka a hned taky na strom lezla. - Ze stromu dívala se kolem dokola, když viděla zdaleka světýlko, zavolala Honzíčka, aby se už nebál, slezla dolů, a v tu stranu, kde světlo viděla, se dali. I přišli z lesa ven, na zelenou louku; na té louce viděli hezkou chaloupku a ta chaloupka byla perníková. Šli až k okénku, koukli dovnitř a viděli tam sedět starou bábu a dědka.

"Počkej," řekl Honzíček, "já vlezu na střechu, ulomím kus perníčku a budem se mít dobře."

"A jestli na nás přijdou," Maruška se strachovala - ale Honzíček byl už na střeše a loupal perníček a Marušce dolů házel.

I poslala bába dědka, aby se šel podívat, že se jí zdá, jako by někdo loupal perníček. Šel dědek ven a ptá se: "Kdopak to na mé střeše loupá perníček?"

"I ne, dědečku, to větříček," tenkým hláskem odpověděla Maruška pod oknem - a dědek se spokojil. Děti se byly najedly a pod oknem se uhnízily k spánku.

Ráno si vlezl zase Honzíček na střechu, aby si uloupnul kus perníčku, a bába zase poslala dědka se podívat. - Maruška chtěla zase dědečka odbýt, ale on ji viděl a šel to bábě povědít.

"Chutě, Honzíčku, musíme utéct, sice bude s námi zle," volala Maruška na Honzíčka, neboť slyšela, jak bába dědka posílá, aby jí ty děti přivedl, že si je upeče.

Honzíček skočil ze střechy, Maruška ho chytila za ruku, a utíkali, co mohli a kam je oči vedly, a dědek hnal se za nimi, ale že byl tlustý a nemotorný, nemohl jim přece stačit. Než nebyly by mu ty dětičky utekly, kdyby se tu byla pojednou žena nevyskytla na lňném poli.

"Prosím vás, panímámo, povězte nám, kudy bychom se dali; zlý dědek z perníkové chaloupky nás honí, chtějí nás upéct, že jsme jim kousek střechy uloupili."

"Tuto se dejte do lesa, tou cestičkou, však já dědka zdržím," řekla plečka a ukazovala dětem do lesa.

Děti utíkaly dále, a za chvíli přiběhl dědek, silně si odfukoval.

"Osobo," ptal se plečky, "neviděla jste tudy jít dvě děti?"

"Pleju len," odpověděla žena, jako by mu nerozuměla.

"Osobo, já se vás ptám, jestli jste tudy viděla jít děti."

"Až vpleju a uzraje, budem trhat."

"Osobo, rozumějte pak, ptám se vás, jestli jste viděla tudy jít děti."

"Až vytrháme, budem drhnout semeno a pak len močit."

"Osobo, cožpak nerozumíte, ptám se vás, viděla-li jste tudy jít děti."

"Po vymočení prostírat a v peci sušit."

"Osobo, vy jste snad hluchá, ptám se vás, viděla-li jste tudy jít děti."

"Nu, a po vysušení budem třít a po vytření vochlovat."

"Osobo, neslyšíte, ptám se vás, viděla-li jste tudy jít děti."

"Tak; nu, a po vochlování budem nadívat na kužele a příst."

"Osobo, co mi do toho, ptám se vás, viděla-li jste tudy jít děti."

"Až napředem pěkných tenkých přadýnek, budem soukat."

"Osobo, osobo, ptám se vás, viděla-li jste tudy jít děti."

"Až nasoukáme, budem tkát pěkné tenké plátno."

"Osobo, co je mi do plátna, ptám se vás, viděla-li jste tudy jít děti."

"až utkáme, budem bílit, až vybělíme, budem stříhat a šít košile, košilky, šátky a stužky, sukně a zástěrky."

"Osobo, cožpak si na uších sedíte, ptám se vás, viděla-li jste tudy jít děti."

"A tak, co s tím budem dělat? - Nu, budem se do toho odívat a nosit se čistě bíle."

"Osobo, prosím vás, neviděla jste tudy jít děti?"

"Až to roztrháme? - Nu, pak to podpálíme, uděláme z toho troud. Nu, do troudu budem pak křesat tak dlouho, dokud vydá živou jiskřičku a boží ohníček ho nestráví. Boží ohníček rozejde se v dým, dým pak v povětří, a to je konec mojí řeči."

Osobo, já se vás na to neptal, ptám se vás, neviděla-li jste tudy jít děti."

"Děti, nu, to jste měl hned říct, bodejť neviděla, ba viděla, šly tamtudy tou cestičkou po polích, a přímo k tomu potoku, co ty vrby jsou. Ale už je nedohoníte, skákaly jako poštolky," při těch slovech ukázala žena dědkovi na opačnou stranu, než byla dříve děti poslala. Dědek to poznal, zlostí odplivnul a zpátky domů šel, a když odešel, i žena z pole zmizela a děti přišly domů.

Podtrhni v textu informace o maceše.

Popiš ostatní postavy.

...

Vyznač barevně v rozhovoru dědka a plečky text ženy.

...

O čem hovořila?

...

Proč neodpovídala na otázky dědka z perníkové chaloupky a předstírala, že neslyší?

...

Jak by mohl pokračovat příběh po návratu dětí domů?

...

Přečti text.

Perníková chaloupka František Hrubín

Odkud ten náš holub letí?"

„Letím z lesa, milé děti,
vrkú, vrkú, vrkú.“

„Cos tam viděl, holoubku?"

„Perníkovou chaloupku
u černého smrku.“

„Viděls také Mařenku?"

„Jápkak by ne, holenku!
Viděl jsem ji, s Jeníkem
krmili se perníkem.“

„A když z okna na zahradu
vystrčila baba bradu,
nebáli se, holoubku?“

„Kdepak! Zamkli chaloupku
na cukrový klíč -
a už byli pryč!“

Porovnej oba texty.

....

Která pohádka tě více oslovila a proč?

...

Vyznač barevně v básni rýmy.

...

Vyhledej informace o autorech. Zkopíruj zajímavosti.

....

Pokud jsi úkoly zvládl(a), zasloužíš pochvalu.

Zdroje:

<http://www.cist.cz/Pohadky/pernik.htm>

Dvakrát sedm pohádek

Autor: František Hrubín

Ilustrace: Jiří Trnka

Nakladatelství: Albatros

ISBN 978-80-00-01879-9